

РЕШЕНИЕ

№ 9280

гр. София, 09.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 80 състав, в публично заседание на 05.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Виржиния Петрова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **13346** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 10, ал.6 от Закона за семейните помощи за деца /ЗСПД/.

Образувано е по жалба на О. Б., ЛНЧ: [ЕГН], гражданка на У. с предоставена временна закрила в Р.Б., лично и като законен представител на Л. Б., ЛНЧ:[ЕГН], гражданин на У. с предоставена временна закрила в Р. Б. със съдебен адрес: С., [улица], чрез адв. К. С. срещу заповед № ЗСПД/Д-С-М/11150 от 04.11.2025г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – М..

В жалбата са наведени доводи за незаконосъобразност на оспорената заповед, като постановена в противоречие на материалния закон и целта на ЗСПД. Иска се отмяна на заповедта като незаконосъобразна.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно призован, не се явява и не се представлява. Депозирана е молба от 05.03.2026г., в която се изразява становище за отмяна на процесната заповед и присъждане на разноски.

Ответникът – Директорът на дирекция „Социално подпомагане“ - М., не се явява и не се представлява. Не претендира разноски.

Софийска градска прокуратура не се представлява и не взема становище по жалбата.

Административен съд София - град, Трето отделение, 80-ти състав, като обсъди доводите на страните, приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред административния орган е започнало по заявление – декларация от 15.10.2025 г. на О. Б., гражданка У., с предоставена временна закрила в Р.Б. с която на основание

чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за дете, което е ученик във втори клас – Л. Б..

По повод на подаденото заявление е издадена оспорената Заповед № ЗСПД/Д-С-М/11150 от 04.11.2025 г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – М. - отказ за отпускане на еднократна помощ за ученик във втори клас. Заповедта е мотивирана с обстоятелството, че заявителката не е сред кръга лица, посочени в чл. 3, т. 5 от Закона за семейните помощи като субекти на правото на помощи, доколкото не е българска гражданка – от една страна, а от друга – че е украинска гражданка, а Република Б. няма сключен договор с У., който да предвижда предоставянето на такава помощ.

По делото са представени и други доказателства съставляващи административната преписка по издадения акт, приети от съда като доказателства.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:
По допустимостта:

Оспорва се в срок, подлежащ на обжалване административен акт, от надлежна страна, за която е налице и интерес от обжалването, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168 от АПК при разглеждане на жалби срещу административни актове съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – дали актът е издаден от компетентен орган, в предвидената от закона форма, при спазване на материалния и процесуалния закон и в съответствие с целта на закона.

Съобразно чл. 10, ал.4 от ЗСПД във връзка с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ или упълномощено от него лице. Процесният административен акт е издаден от компетентен орган, в рамките на предоставените му правомощията, съобразно изискуемите от закона форма и съдържание и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за убежището и бежанците, закрилата, която Република Б. предоставя на чужденци, включва убежище, международна закрила и временна закрила. Лицата имат различен статут с оглед закрилата, която ползват. Чужденец с предоставен статут на бежанец има правата и задълженията на български гражданин, с изключение на някои изрично регламентирани изключения – чл. 32, ал. 2 от ЗУБ. Чужденец с предоставен хуманитарен статут има правата и задълженията на чужденец с разрешено постоянно пребиваване в Република Б. - чл. 32, ал. 3 от ЗУБ. Правата на чужденците с предоставена временна закрила, каквато е жалбоподателката са по-ограничени. Тези лица имат право: 1. да останат на територията на Република Б.; 2. на труд и професионално обучение; 3. на подходящо настаняване или на средства за настаняване при необходимост; 4. на социално подпомагане; 5. на здравно осигуряване, достъпна медицинска помощ и на медицински услуги при условията и по реда за българските граждани, с изключение на медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност по смисъла на [§ 1, т. 22 от допълнителните разпоредби на Закона за здравното осигуряване](#) и 6. свободно да се завръщат в държавата си по произход.

Законът за убежището и бежанците изрично предвижда, че лицата, ползващи временна закрила имат право на социално подпомагане.

Обществените отношения, свързани с гарантирането на правото на гражданите в Република Б. на социално подпомагане чрез социални помощи са предмет на уредба от Закона за социално подпомагане. Законът дефинира социалното подпомагане като предоставяне на социални помощи в пари и/или в натура за задоволяване на основни жизнени потребности на гражданите, когато това е невъзможно чрез труда им и притежаваното от тях имущество. Законът за социалното подпомагане изрично урежда правото на социални помощи на чужденците, ползващи се от временна закрила – чл. 2, ал. 6 във връзка с ал. 3 от ЗСП. Законът за социалното подпомагане дефинира социалните помощи като средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства.

Предвидени са различни видове социални помощи. Някои от социалните помощи са еднократни (чл. 12, ал. 1, т. 3) и се отпускат след преценка на включването на децата в системата на предучилищното и училищното образование в случаите, когато същите подлежат на задължително предучилищно или училищно образование (чл. 12, ал. 2, т. 6).

Този вид еднократни социални помощи са предмет на детайлна уредба в Закона за семейните помощи. Според легалното определение на чл. 1, ал. 2 от закона за семейните помощи за деца, семейните помощи са средства в пари и/или в натура, които подпомагат отглеждането на децата в семейна среда от родителите или от лицата, полагащи грижи за тях. Тази норма дефинира изрично семейните помощи като вид социални помощи - допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства, което прави тези помощи неизменна част от системата за социално подпомагане.

Съгласно чл. 10а, ал. 1 от Закона за семейните помощи за деца, на семействата, чиито деца са записани в първи клас или са записани или продължават обучението си, във втори, трети и четвърти клас на училище, се отпуска еднократна помощ за покриване част от разходите в началото на учебната година, когато децата живеят постоянно в страната и не са настанени за отглеждане извън семейството по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето. Помощта се отпуска независимо от дохода на семейството – това предвижда ал. 2 на чл. 10а от ЗСПД. При тази правна уредба съдът приема, че семейната помощ по чл. 10а, ал.1 от ЗСПД е вид социална помощ, която задоволява инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства – за покриване на част от разходите в началото на учебната година. Еднократната помощ за ученик в първи клас, във втори, трети и четвърти клас на училище е форма на социално подпомагане. Тя е израз на държавната политика в сферата на образованието и представлява обществен принос в семейния бюджет, целящ реалното включване на децата в образователната система.

Нормата на чл. 10, ал. 4 от ЗСПД регламентира, че семейните помощи за деца се отпускат със заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" или упълномощено от него лице.

Съгласно чл. 3, ал. 1, т. 5 от ЗСПД право на семейни помощи за деца наред с другите лица имат семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република Б. е страна. Както вече се посочи, по отношение на лицата с временна закрила други два закона - Законът за социалното подпомагане и Законът за убежището и бежанците предвиждат, че лицата с временна закрила имат право на социално подпомагане.

При тази правна рамка съдът приема, че оспореният акт е издаден от компетентен орган в

предвидената от закона форма, при липса на процесуални нарушения, но в нарушение на материалния закон.

Основанията за този извод са следните: Законът за семейните помощи регламентира правото на семейни помощи за чуждите граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република Б. е страна. Жалбоподателката е лице, което ползва временна закрила и като такова има право да остане на територията на Република Б. и право на социално подпомагане, съгласно чл. 32, ал. 3 от ЗУБ. Законът за социалното подпомагане, както вече се посочи, също предвижда право на социално подпомагане на лицата, ползващи се с временна закрила - чл. 2, ал. 6 във връзка с ал. 3 от ЗСП. Т.е. на основание чл. 3, ал. 1, т.5 от ЗСПД във връзка с чл. 32, ал. 3 от ЗУБ и чл. 2, ал. 6 във връзка с ал. 3 от ЗСП жалбоподателката и детето ѝ – записано във втори клас, имат право на търсената помощ и изводът на административния орган, че не може да са субекти на търсената семейна помощ е незаконосъобразен. Лицата, ползващи временна закрила имат гарантирано от българския закон право на еднократна помощ за ученик в първи клас.

По тези съображения съдът приема, че оспореният акт е незаконосъобразен и следва да бъде отменен, а преписката следва да бъде изпратена на административния орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателката, при съобразяване на дадените в настоящото решение указания.

По разноските по делото:

При този изход на спора следва да се постави на обсъждане претенцията на адв. С. за присъждане в негова полза на адвокатско възнаграждение. Съгласно чл. 38, ал.1, т.2 от ЗА адвокатът може да оказва безплатно адвокатска помощ и съдействие на материално затруднени лица, като алинея 2 на същия текст предвижда, че ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът има право на адвокатско възнаграждение. Съдът определя възнаграждението в размер не по-нисък от предвидения в наредбата по чл. 36, ал.2 и осъжда другата страна да го заплати. В случая са налице предпоставките по чл. 38, ал. 2 ЗА и на адвоката, оказал безплатна правна помощ следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размера, определен в наредбата по чл. 36, ал. 2 ЗА. Размерът на търсената еднократна помощ е 300лв., затова съдът приема, че делото има определен материален интерес. Разпоредбата на чл. 8, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 7, ал. 2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения регламентира, че възнаграждението за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с материален интерес до 511.29 евро/1000лв./ е 204.52 евро /400лв./.

Воден от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 от АПК, чл. 10, ал. 6 от ЗСПД, Административен съд - София-град, Трето отделение, 80-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед № ЗСПД/Д-С-М/11150 от 04.11.2025г. на директора на дирекция „Социално подпомагане“ – М..

ИЗПРАЩА преписката на Директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – М. за произнасяне по заявление-декларация на О. Б., ЛНЧ: [ЕГН], гражданка на У. с предоставена временна закрила в Р.Б., с която е поискано да ѝ бъде отпусната в частност еднократна помощ за дете, което е ученик във втори клас – Л. Б., ЛНЧ:[ЕГН].

ОСЪЖДА Дирекция „Социално подпомагане“ – М. да плати на адв. К. С. сумата в размер

на 204.52 евро, представляваща адвокатско възнаграждение, определено по реда на чл. 38, ал. 2 от ЗА.

Решението е окончателно не подлежи на обжалване на основание чл.10, ал.6 от ЗСПД.